

Aan

Raadswerkgroep motie kosten Veilig Thuis

Datum

18 mei 2020

Opgesteld door, telefoonnummer

Anouk van Nieuwenhuijze, 27 16

José Daemen, 24 90

Onderwerp

Vergelijking kosten Veilig Thuis organisaties

Aanleiding

Op 27 november 2019 is tijdens de raadsvergadering de motie van D66 'Je kunt het geld maar een keer uitgeven' aangenomen. In de motie wordt het college verzocht om:

- Een onderzoek op te starten dat antwoord geeft op de volgende centrale vraag: zijn de kosten die GGD Gelderland Zuid in rekening brengt voor de uitvoering van haar taken rond Veilig Thuis relatief hoog, relatief laag of gemiddeld in vergelijking met andere Veilig Thuis-organisaties?
- In samenspraak met een op te richten werkgroep van raadsleden een onderzoeksopdracht te formuleren.
- Uiterlijk aan het einde van Q1 te informeren over de uitkomsten.

Begin januari 2020 is de werkgroep (een ambtelijke vertegenwoordiging en een vertegenwoordiging vanuit de gemeenteraad), bij elkaar gekomen. Ambtelijk is toegelicht dat er landelijk in 2018 door Q consult een benchmark is uitgevoerd¹. Daarnaast zijn nog drie zaken van belang:

- 1) Q consult is bij een aantal Veilig Thuis organisaties bezig met tijdschrijven op basis waarvan deze organisaties nieuwe kostprijzen kunnen berekenen;
- 2) Landelijk loopt er in opdracht van VWS en de VNG een onderzoek naar de stijging van het aantal meldingen bij Veilig Thuis organisaties;
- 3) Ambtelijk worden de kosten en aantallen bij de 3 Veilig Thuis organisaties in Gelderland met elkaar vergeleken.

In dit memo worden de uitkomsten van bovenstaande onderzoeken en analyses teruggekoppeld. Op basis van deze informatie kunt u besluiten of u, conform de motie, nog een aanvullend onderzoek wenst.

1. Tijdschrijven Q consult

Tijdens de werkgroep-bijeenkomst van 7 januari jl. heeft Q consult een toelichting gegeven op het tijdschrijven wat zij begeleiden bij 7 verschillende Veilig Thuis organisaties. De GGD Gelderland Zuid heeft de resultaten van het tijdschrijven binnen de eigen organisatie gebruikt om nieuwe kostprijzen te berekenen voor de begrotingswijziging Veilig Thuis 2020 en de conceptbegroting 2021². Op pagina 75 van de concept begroting is te zien hoe Veilig Thuis de opbrengsten van het tijdschrijven heeft gebruikt om nieuwe kostprijzen te berekenen. Het tijdschrijfonderzoek zelf is met een toelichting hierop tevens toegevoegd aan de begroting (swijziging). Gelderland

¹ <https://ggdgelderlandzuid.nl/wp-content/uploads/2018/06/6.3c-Presentatie-Q-consult-begroting-VT-2018-1.pdf>

² De stukken zijn op 31 maart 2020 verzonden aan de gemeenteraad (kenmerk GGD/DIR/2264/2020/MP)

Zuid is een van de eerste Veilig Thuis organisaties waarbij dit tijdschrijven is uitgevoerd. Een betrouwbare vergelijking met andere VT-organisaties is dan ook nog niet te maken op basis hiervan.

2. Landelijk onderzoek stijging meldingen Veilig Thuis

Onderzoeksbureau Significant heeft in opdracht van VWS en de VNG in februari jl. een onderzoek uitgevoerd naar de stijging van meldingen bij Veilig Thuis organisaties. Dit onderzoek is op 17 april jl. aangeboden aan de Tweede Kamer: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2020Z06949&did=2020D14812

In de bijlage van het onderzoeksrapport is het aantal meldingen per 10.000 inwoners weergegeven. Er wordt relatief veel advies gevraagd aan onze Veilig Thuis organisatie. We zitten hierbij in de top 5 van Nederland, net als de andere twee Gelderse regio's. Bij het aantal meldingen per 10.000 inwoners zitten we wat lager. Opvallend is dat alle Gelderse regio's hierbij wat lager zitten ten opzichte van de andere regio's. Gelderland Zuid heeft van de Gelderse VT's overigens wel het meeste meldingen per 10.000 inwoners.

Op basis van de gegevens in het rapport kan het volgende geconcludeerd worden:

Als je alle kosten van alle Veilig Thuis organisaties bij elkaar optelt, dan geven wij 3,76% van dit landelijke budget uit. Op basis hiervan zou je verwachten dat we 3,76% van de meldingen en adviezen krijgen/geven. Bij de meldingen zitten we op 2,77% en wat adviezen betreft op 4,03%. Adviezen maken 20% van de begroting VT; Meldingen 80%. Op basis hiervan kun je concluderen Veilig Thuis Gelderland Zuid tot de duurdere Veilig Thuis organisaties van Nederland behoren.

3. Vergelijking Veilig Thuis organisaties Gelderland

In de praktijk zijn er grote verschillen tussen Veilig Thuis organisaties. VT's die bij een GGD zijn ondergebracht zijn over het algemeen wat duurder. De wijze waarop de rest van de keten in de regio is georganiseerd is echter ook bepalend voor de kosten. Bij lokale teams waar heel veel deskundigheid op het gebied van veiligheid aanwezig is, kunnen casussen sneller overgedragen worden en is Veilig Thuis minder tijd kwijt met het afhandelen en monitoren van een melding. De verwachting is dat dit in Nijmegen in 2021 de komst van de brede basisteams Jeugd en Gezin ook gaat leiden tot betere samenwerking en minder werk voor Veilig Thuis (los van de instroom aantallen).

Om Veilig Thuis organisaties goed te kunnen vergelijken is het dus meer informatie nodig. Daarom zijn ambtelijk de gegevens van de drie Veilig Thuis organisaties in Gelderland op een rij gezet.

Tabel 1

	VT Gelderland Zuid	VT Noord-Oost Gelderland	VT Gelderland Midden
aantal meldingen 2019	3.679	3.255	3.639
aantal adviezen 2019	4.437	6.145	5.667
Totaal budget VT	€ 6.782.377	€ 6.447.404	€ 5.712.465
Aantal inwoners	568.978	870.000	665.240
melding per 1000 inwoners	6,47	3,74	5,47
advies per 1000 inwoners	7,80	7,06	8,52
Kosten VT per inwoner	€ 11,92	€ 7,41	€ 8,59

Hieronder worden de belangrijkste verschillen genoemd tussen Veilig Thuis Gelderland Zuid ten opzichte van Gelderland Midden (GM) en Noord Oost Gelderland (NOG):

- Veilig Thuis GZ scoort wat betreft het aantal adviezen per inwoner gemiddeld. De adviezen voor het Veiligheidshuis zijn hier voor 2019 nog niet in meegenomen. Indien deze ook worden meegenomen komt het aantal adviezen in 2019 op 5.000 en dan zou dit op basis van het aantal inwoners vergelijkbaar zijn met VT GM en 25% hoger liggen dan Noord Oost Gelderland.
- Veilig Thuis GZ heeft op basis van het aantal inwoners 18% meer meldingen dan VT GM. Ten opzichte van VT GM wordt er daar minder gemeld vanuit burgers en professionals. Dit zou kunnen komen doordat er veel aandacht is besteed in onze regio aan het scholen van professionals. In vergelijking met VT NOG heeft VT Gelderland Zuid fors meer meldingen per inwoner (ruim 70%).
- VT GM draagt in vergelijking met VT GZ meer over naar de wijkteams (op basis cijfers 2019). Uiteraard leidt dit wel tot een verzwarende van taken voor de wijkteams.
- VT GZ doet in vergelijking met de andere twee Gelderse VT's veel onderzoek ten opzichte van voorwaarden en vervolg. Hier wordt gedurende 2019 meer op gestuurd. In begrotingswijziging 2020 en begroting 2021 is een verhouding van 30% onderzoek opgenomen en 70% voorwaarden en vervolg. In 2019 was dit 39% / 61%.
- Andere inhoudelijke verschillen: VT GZ doet altijd een warme overdracht van dossiers conform de samenwerkingsafspraken met gemeenten en VT GZ spreekt tijdens de veiligheidsbeoordeling altijd betrokkenen. VT NOG doet dit bijvoorbeeld pas na de veiligheidsbeoordeling. VT GZ heeft een eigen spoedteam en gaan er bij spoed en crisis vaak zelf op af al dan niet samen met Spoed Eisende Zorg (SEZ) van Jeugdbescherming Gelderland. De andere twee VT's hebben dit niet en schakelen hiervoor met SEZ of met het wijkteam. In samenspraak met Sterker, Veilig Thuis en SEZ zijn we bezig om deze werkwijze te optimaliseren voor Nijmegen.

Conclusie

Met deze memo is er een antwoord gegeven op de vraag of de kosten van Veilig Thuis Gelderland Zuid hoog, gemiddeld of laag zijn in vergelijking met anderen.

Op basis van bovenstaande informatie kan geconcludeerd worden dat Veilig Thuis Gelderland Zuid landelijk bij de duurdere Veilig Thuis organisaties behoort. Dit moet echter zeker in een bredere context geplaatst worden. Het blijft erg lastig om Veilig Thuis organisaties onderling te vergelijken. Hierbij spelen verschillende factoren een rol en moet bijvoorbeeld ook gekeken worden naar de gehele keten huiselijk geweld en kindermishandeling en welke niet wettelijke diensten al dan niet bij Veilig Thuis zijn ondergebracht. Veilig Thuis Gelderland Zuid doet conform onze samenwerkingsafspraken meer in de warme overdracht dan de andere Gelderse VT's. In de benchmark van Q consult werd eerder ook al aangegeven dat Veilig Thuis organisaties die bij de GGD zijn ondergebracht relatief duurder zijn o.a. doordat hierop een andere CAO van toepassing is.

Het domein huiselijk geweld en kindermishandeling is volop in beweging zowel op lokaal, (boven)regionaal als landelijk niveau. In de bijlage is een beknopt overzicht van deze ontwikkelingen weergegeven. Als deze ontwikkelingen hebben effect op de rol en werkwijze van Veilig Thuis Gelderland Zuid. Veilig Thuis Gelderland is ook nog volop in beweging. In de kwartaalrapportage over de eerste helft 2020, deze wordt binnenkort via het college aan u aangeboden, wordt hier verder op ingegaan. In deze kwartaalrapportage is bijvoorbeeld te zien dat er in het eerste kwartaal van 2020 veel minder vaak onderzoek is gedaan en veel vaker de dienst Voorwaarden en Vervolg werd ingezet.

Bijlage: Ontwikkelingen die van invloed zijn op de keten rondom Veilig Thuis

Er spelen op dit moment verschillende ontwikkelingen op lokaal, regionaal, bovenregionaal en landelijk niveau die hierbij van belang zijn:

1. Brede Basisteams Jeugd en Gezin Nijmegen

In de opdracht voor de Brede Basisteams Jeugd en Gezin is meer aandacht voor regievoering en expertise op het gebied van samenwerken rondom veiligheid. Hierdoor zullen de overdrachten van Veilig Thuis ook makkelijker opgepakt kunnen worden en is er voor gezinnen en betrokken professionals langer een vast contactpersoon vanuit de Brede Basisteams beschikbaar. De Brede Basisteams Jeugd en Gezin moeten medio 2021 operationeel zijn.

2. Verbeteragenda Jeugdbescherming

De 7 jeugdhulpregio's in Gelderland zijn samen met 4 Gecertificeerde Instellingen (GI's), 3 Veilig Thuis-organisaties en de Raad voor de Kinderbescherming tot een Verbeteragenda voor de Jeugdbescherming gekomen. Aanleiding hiervoor was het rapport 'Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd' van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd van november 2019³. Hieruit kwamen veel problemen in de organisatie en uitvoering van de jeugdbescherming naar voren. De Gelderse Verbeteragenda is voor 30 april ingediend bij de Minister van J&V. Hierin worden bijvoorbeeld afspraken gemaakt over gezamenlijke inkoop en tarieven en anderzijds over het toewerken naar een gezamenlijke visie.

3. Landelijke scenario's effectievere jeugdbescherming

Dit jaar wordt landelijk gekeken naar wat er nodig is om te komen tot een effectievere jeugdbeschermingsketen⁴. Daarbij wordt ook gekeken naar de rollen en opdrachten van organisaties als Veilig Thuis, de Raad voor de Kinderbescherming en de GI's. Op dit moment zit er overlap in de opdracht van deze organisaties waarbij het voor kinderen in onveilige situaties daardoor bijvoorbeeld erg lang kan duren voor een uithuisplaatsing is geregeld via de kinderrechter. Besluitvorming hierover wordt pas aan het einde van dit jaar verwacht.

4. Evaluatie aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling Gelderland Zuid

Eind 2016 hebben alle colleges in Gelderland Zuid de regionale aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling vastgesteld. Deze heeft een looptijd van 2017 t/m 2020. Vanuit de regionale aanpak wordt bijvoorbeeld de vrouwenopvang, centrum seksueel geweld en trainingen voor professionals bekostigd. Een extern onderzoeksbureau heeft de opdracht gekregen de huidige visie en aanpak te evalueren. Deze evaluatie is uiterlijk 1 oktober 2020 gereed. Besloten is om pas in 2021 een nieuwe regionale visie en aanpak vast te stellen om hier ook goed de ontwikkelingen in de jeugdbeschermingsketen mee te kunnen nemen.

³ www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/11/07/kwetsbare-kinderen-onvoldoende-beschermd

⁴ Zie: Kamerbrief Perspectief voor de Jeugd, 20 maart 2020, te vinden via: www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/03/20/kamerbrief-over-perspectief-voor-de-jeugd